

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

DARE to Care: Preduzetništvo & Samozapošljavanje

Autor: Tanja Raič Tarčuki

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

**Co-funded by
the European Union**

Ovaj projekat je sufinansiran sredstvima Evropske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova su isključiva odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Evropske komisije ili organizacija koje sprovode projekat. Evropska komisija nije odgovorna za bilo kakve posledice koje proizlaze iz ponovne upotrebe ove publikacije.

Preduzetništvo i samozapošljavanje

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolarizovanu i snažnu (otpornu) Evropu') pokrenuta je sa ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju i dijalog usmeren na mlade i njihov aktivizam u području savremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje i kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali DARE projekta nastoje da ojačaju aktivno građanstvo i evropske vrednosti i da promovišu i osnažuju glasove mladih i njihov građanski angažman.

Za više informacija posetite internet stranicu projekta: www.depolarisation.eu

Teme

- 'DARE to Care' (igra reči, 'Usudi se da brineš') tema - primer mlade osobe motivisane za pokretanje posla koji voli da radi – samozapošljavanje mlade devojke koja (sa grupom prijatelja) pokreće sopstveni posao u uslovima visoke nezaposlenosti mladih i iseljavanja.

Kontekst

Nezaposlenost je savremeni izazov koji pogađa mlade širom sveta. Bez obzira na geografski položaj ili razvijenost zemlje, mnogi mladi ljudi se osećaju obeshrabreno kada shvate da, umesto meritokratije, prilikom zapošljavanja često pobeđuju korupcija i nepotizam. Uz navedeno, danas je norma da se još uvek traži posao u postojećoj kompaniji ili na tržištu, umesto da ga osoba stvori sama za sebe, a možda čak i za druge.

Zato smo odabrali da prikazemo primer mlade žene koja se suočava sa izazovima zapošljavanja u jednoj od birokratski i razvojno najsloženijih zemalja u Evropi, Bosni i Hercegovini. Ona je primer proaktivnosti uprkos svim preprekama i služi kao inspiracija mladima da razmišljaju o sopstvenim strastima u životu. Bez obzira na to da li neko ima sklonosti prema samozapošljavanju ili karakterom naginje tradicionalnom obliku zapošljavanja, ova lekcija će podstaknuti mlade da razmotre različite karijerne mogućnosti i svesno pristupe svojoj profesionalnoj budućnosti.

Ciljevi

- suprotstavljanje apatiji i osećaju beznađa prilikom ulaska na tržište rada i generalno po pitanju nezaposlenosti;
- podsticanje znatiželje i razmišljanja van okvira kada su u pitanju karijerne mogućnosti i različiti načini kreiranja sopstvenih prilika;
- razumevanje važnosti razjašnjenja sopstvene ličnosti i vrste karijere koju osoba želi da ima.

Ishodi učenja

Na kraju časa učenici će moći da:

- raspravljaju o veštinama i kompetencijama koje bi dobar radnik trebalo da ima ili razvije;
- uporede životne stilove osobe koja je samozaposlena i osobe koja je zaposlena u tradicionalnom okruženju (i tako otkriju sopstvene sklonosti tj. da li naginju ka samozapošljavanju ili radu za druge)

Materijal i oprema

laptop
projektor
zvučnici
internet/Wi-Fi
flipchart blok i markeri za grupni rad

Trajanje

45 minuta (jedan školski čas)

Pregled aktivnosti na času

Bez posebnog uvoda nastavnik najavljuje gledanje kratkog video zapisa.

Gledanje video zapisa DARE to Care: Samozapošljavanje (5 minuta)

Prikažite video zapis učenicima: <https://depolarisation.eu/sr/dtc-s/>

Kratka rasprava o video zapisu (10 minuta)

Korisna pitanja za istraživanje, razmatranje i dalje razmišljanje:

- Šta vas je impresioniralo u ovom video zapisu?
- Da li možda imate primer iz svoje zajednice ili okruženja da je neko odlučio da uzme stvari u svoje ruke i pokrene sopstveni posao?
- Da li ste ikada razmišljali o tome da uradite nešto slično?
- Koje su glavne razlike između životnih stilova samozaposlene osobe i osobe koja radi radi ono što voli, ali za nekog drugog? (na primer, neredovni prihodi ili više nivoa stresa su mogući kod samozapošljavanja, ali je prednost u slobodi upravljanja vremenom, radnim mestom, izbora saradnika itd.)

“Moje radne sklonosti” – grupni rad (30 minuta)

Nasumično rasporedite učenike u četiri grupe. Svaka grupa treba da ima jedan flipchart papir i markere za izradu prezentacije. Svaka grupa dobija drugačiji zadatak za istraživanje. Nakon istraživanja, učenici moraju da pripreme kratku prezentaciju. Za to imaju na raspolaganju 10-15 minuta. Prezentacije treba da traju oko 3 minuta. (Plakati koje izrade bi trebalo da govore sami za sebe.)

Zadatak svake grupe je da istraže na internetu i pripreme kratku prezentaciju:

- Grupa#1 treba da istraži i navede sve prednosti samozapošljavanja
- Grupa#2 treba da istraži i napravi popis svih nedostataka samozapošljavanja
- Grupa#3 treba da nabroji sve veštine koje samozaposleni profesionalci treba da imaju da bi bili uspešni
- Grupa#4 treba da nabroji veštine koje su potrebne tradicionalno zaposlenim profesionalcima da bi bili 'dobri zaposleni'

“Moje radne sklonosti” – grupni rad (nastavak)

Može se očekivati da će se na popisima svih grupa naći: veštine komunikacije, istrajnost, motivisanost, veštine pregovaranja, uverljivost, kreativno razmišljanje, veštine međuljudskih odnosa, profesionalizam, snažna radna etika, timski rad i saradnja, kritičko razmišljanje i rešavanje problema, kvalitetno upravljanje vremenom, samosvest itd.

Grupe će prezentovati svoje rezultate (do 3 minuta po grupi) koji će ih istovremeno podstaknuti na razmišljanje i autorefleksiju. Nastavnik može da postavi i dodatna pitanja o njihovim osobinama i sklonostima prema ili samozapošljavanju ili tradicionalnom odabiru posla itd.

Izvori

- Projekat DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i video zapisi koji se nalaze na internet stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu

Adaptacija aktivnosti za nastavu na daljinu

Ovaj nastavni plan u potpunosti može da se realizuje u onlajn okruženju (za rad u grupama potrebno je napraviti sobe za pojedinačne sastanke).

Ocenjivanje i evaluacija

Jedan od načina provere učenikovog razumevanja ključnih pojmova raspravljenih tokom časa je domaći zadatak.

Ideje za domaći zadatak

- Izaberite jedan od dva ponuđena zadatka (idealno bi bilo kada bi učenici na narednom času imali priliku da predstave svoje poslovne planove/motivaciona pisma ostalim učenicima i dobiju konstruktivne povratne informacije i podršku):
 - Osmislite jednu preduzetničku ideju (npr. rešenje za neki problem) i isplanirajte pokretanje posla koji se zasniva na toj ideji; osmislite kako bi taj proces izgledao i izradite mali poslovni plan;
 - Odaberite idealan posao koji jednog dana želite da radite i napišite motivaciono pismo kojim se prijavljujete za taj posao. Razmislite o veštinama i iskustvima koje biste mogli da steknete i izgradite kako biste se približili dobijanju tog posla, razvijajući svoje kompetencije tako da budete najbolji kandidat za taj određeni posao (za x godina).
- Samostalno ili u malim grupama raspravite/razmislite:
 - Da li postoji nešto što mislite da biste mogli da uradite ili pružite, a što bi drugi ljudi platili? Da li biste jednoga dana tu uslugu/proizvod mogli da pretvorite u sopstveni posao?
 - Da li biste angažovali neke od drugih učenika da vam se pridruže u pokretanju tog posla? Šta mislite da je najvažnije za profesionalni uspeh?